

بهترین سرمشق

از نشانه‌های دانشمند، نقد سخن و اندیشه خود و کسب و آگاهی از نظرات مختلف است. (بحارالانوار، ج ۷۸، ۱۱۹)

در این حدیث شریف امام می‌فرماید: عالم کسی است که از این ویژگی‌ها برخوردار باشد. ما تاکنون به چه اندازه به این موضوع فکر کرده‌ایم که شاخص ارزیابی خود را زمینه‌سازی برای نقد سخنان خود قرار دهیم؟ در حالی که تجارب زیسته گروه‌های مختلف انسان‌ها در اقصی نقاط جهان بیانگر این نکته مهم است که هرگاه نظر، دیدگاه یا سخنی در معرض نقد و بررسی قرار گرفته، آن دیدگاه یا روش نسبت به گذشته خود از رشد بیشتری برخوردار شده است. امروزه یکی از روش‌های توانمندسازی معلمان در زمینه‌های یادگیری مشاهده همکاران از کلاس‌های یکدیگر و سپس نقد و بررسی رویدادهایی است که در کلاس اتفاق افتاده است (روش درس‌پژوهی یا تدریس‌پژوهی).

امیدواریم با همکاری شما خوبان بتوانیم زمینه‌های لازم را، از منظر نگارشی، دانشی و مهارتی، برای نقد اندیشه و سخنان خود در فضای مدرسه و کلاس درس مهیا سازیم تا ما نیز در زمره عالمان قرار گیریم. «خدایا، به ما این توفیق بسیار مهم و ارزشمند را عطا فرما که پیوسته از منابع معتبر یاد بگیریم و از یادگیری تازه‌ها، هرچند مخالف نظر ما باشند لذت ببریم که این نخستین و اساسی‌ترین شرط زندگانی علمی ما معلمان است؛ و معلم شایسته، بیش از اینکه معلم دیگران باشد، معلم خویشتن است.» (شادروان استاد علی اکبر شعاری‌نژاد)

عاشورا درس‌های فراوانی برای جامعه بشری دارد که باید همه ابعاد آن را مدنظر قرار داد. بی‌تردید هنوز فرهنگ عاشورا بهترین سرمشق ماست اگر در زندگی فردی، حرفه‌ای و اجتماعی خود آموزه‌های آن را الگو قرار دهیم به سعادت و تعالی دست خواهیم یافت. باور ما بر این مدعا چنان قوی است که حتی در زیارت عاشورا می‌گوییم: «خدایا زندگی و مرگ ما را مانند زندگی و مرگ اهل بیت (ع) قرار بده.»

شاید بتوان گفت که یکی از صفات مهم انسان «الگوپذیری» است و توجه به الگو تأثیر بسزایی در تربیت انسان دارد. قرآن نیز به‌عنوان بهترین قانون تربیت، بر این نکته تأکید دارد و برای تربیت و پرورش درست انسان‌ها، به معرفی چهره‌های نیک می‌پردازد. از این‌رو می‌فرماید: «و قد کانت لکم اسوة حسنة فی ابراهیم» و نیز می‌فرماید: «و لکم فی رسول الله اسوة حسنة» بنابراین، داشتن مقتدا و الگو برای پذیرش و پیمودن راه درست امری ضروری است. شاید یکی از کوتاهی‌های ما در حق بزرگان دینی و ظلم در حق خودمان این است که تلاشی در جهت شناخت ابعاد وجودی این بزرگان نداریم.

امروزه در ادبیات علوم تربیتی از روش‌های خود ارزیابی و دگر ارزیابی، به‌عنوان روش‌های رشد و یادگیری، نام می‌برند؛ در حالی که پیش از این نیز امام حسین (ع) در یکی از کلمات ارزشمند خود به زیبایی به این نکته اشاره کرده است، آنجا که می‌فرماید:

محمد رضا حسینی